

свідчень у разі викриття, у тому числі висунення алібі – 78 %; вплив на сумлінних учасників процесу – 42 %; надання інтимних послуг лише «постійним» клієнтам – 27 %; використання корумпованих зв'язків в органах влади й управління – 7 %.

Отже, найбільш типовими способами створення або утримання місць розпусти і звідництва будуть наступні: утворення місця для надання інтимних послуг; створення умов для ефективного функціонування місця для розпусти з метою отримання значних прибутків; схиляння осіб до надання інтимних послуг (шантаж, компрометація, використання службової залежності, грошова винагорода); координація діяльністю із надання інтимних послуг та звідництвом; знайомство і організація зустрічей для надання інтимних послуг; утримання місця для розпусти і звідництва. Способи підготовки та приховування є важливими складовими способу вчинення цього кримінального правопорушення. Адже, зважаючи на його латентність, їх дослідження дає нові можливості для розслідування.

Список використаних джерел:

1. Зуйков Г. Г. Криминологическое учение о способе совершения преступления : автореф. дисс. д-ра юрид. наук / Г. Г. Зуйков. – М. – 1970. – 41 с.
2. Гаврилин Ю. В. Расследование преступлений против личности и собственности : учебное пособие / Ю. В. Гаврилин. – М.: «Ось-89», 2006. – 384 с.
3. Завьялов С. М. Новые элементы и характеристики способа совершения преступлений / С. М. Завьялов // Матеріали конференції: Актуальні проблеми криміналістики. – Донецьк. – 2001. – С. 151-153.
4. Небитов А. А. Кримінальна відповідальність за створення або утримання місць розпусти і звідництво: актуальні проблеми теорії та практики / А. А. Небитов // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – № 1. – 2014. – С. 95-98.
5. Кримінальний кодекс України : Науково-практичний коментар / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, С. Б. Гавриш та ін.] ; за заг. ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – [вид. 4-те, доповн.]. – Х. : Одиссей, 2008. – 1208 с.
6. Алихаджиева И. С. О совершенствовании практики применения составов преступлений о проституции / И. С. Алихаджиева // Современное право. – 2009. – № 5. – С. 122-126.

Усольцев
Сергій Олександрович,
аспірант Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

ОБ'ЄКТИВНІ ОЗНАКИ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ ЗБРОЇ

Об'єкт злочину є одним із обов'язкових елементів складу злочину. Об'єкт злочину має визначальне теоретичне, практичне і пізнавальне значення для оцінки суспільної і юридичної сутності злочину, тяжкості

заподіяної злочином шкоди, кваліфікації діяння та вирішення багатьох інших практичних завдань. Можна зробити висновок, що об'єкт злочину слід характеризувати як визнане у суспільстві благо, на яке посягає злочинне діяння і яке охороняється кримінальним законом. Об'єктом злочину, на нашу думку, можуть бути суспільні відносини, що визнаються цінними на тому чи іншому етапі розвитку суспільства і держави певної форми правління.

В юридичній літературі не сформувався остаточної точки зору стосовно визначення родового і безпосереднього об'єкта злочину. У злочинах, пов'язаних із незаконним поводженням зі зброєю родовий і безпосередній об'єкти співпадають, і це – громадська безпека. Але громадська безпека охоплює достатньо широкий спектр соціальних цінностей, які становлять різноманітні сфери суспільного життя. Як вказує В. Малков, – не дивлячись на те, що найменування родового і безпосереднього об'єкту даних злочинів однакове (громадська безпека), говорити про їх збіг було би невірно. Вони не можуть співпадати, як не може співпадати частина цілого з цілим.

Родовим об'єктом всіх злочинів, що посягають на суспільні відносини у сфері забезпечення громадської безпеки, є суспільні відносини, що виникають і існують у суспільстві у зв'язку з цілим рядом предметів матеріального світу, які становлять певну загрозу суспільству, є джерелами суспільної небезпеки [1, с.7]. Зазначаючи, що безпосередній і родовий об'єкт співпадати не можуть, В. Малков не визначає його. Для вирішення розмежування ми звернулися до робіт В. Тихого, який вказує, що громадська безпека як родовий об'єкт складається із ряду сфер. Суспільні відносини, які входять в ту чи іншу сферу, уявляють собою безпосередні об'єкти окремих груп злочинів проти громадської безпеки. Таким чином, можна узагальнити, що безпосереднім об'єктом злочинів, пов'язаних із незаконним заволодінням зброєю є безпека від зброї, в різних сферах суспільного життя.

Неточною, на наш погляд, є позиція стосовно того, що безпосереднім об'єктом викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем (ст. 262 КК України) є суспільна безпека у сфері обігу названих предметів у силу невизначеності даного формулювання. На наш погляд, безпосереднім об'єктом даного злочину варто вважати безпеку населення від несанкціонованого використання зазначених предметів чи дії з ними. Додатковими об'єктами є існуючі у суспільстві відносини, що забезпечують недоторканність життя, здоров'я особистості, безпеки виробництва, схоронності власності тощо.

Важливе значення при здійсненні кримінально-правової характеристики багатьох видів суспільно небезпечних діянь займає предмет, який є необхідною ознакою злочинів, пов'язаних із незаконним поводженням зі зброєю. Перелік предметів, що міститься у злочинах, пов'язаних із

незаконним заволодінням зброєю, має вичерпний характер. Ці предмети об'єднуються рядом спільних ознак. По-перше, вогнепальна зброя і та інші предмети зазначені у статтях КК України, є джерелом підвищеної небезпеки, якщо використовуються з порушенням правил поведінки з ними. Друга ознака цього предмету – мета, з якої він виготовлений, цільове призначення будь-якої зброї – ураження живої сили, руйнування предметів матеріального світу тощо. Третя ознака – зброя – це предмет, що частково вилучений із цивільного обігу. Це означає, що існує певний порядок, встановлений державними органами щодо оформлення права на її придбання, зберігання, носіння, виготовлення, збут тощо. Таким чином, зазначене дає можливість встановити найбільш характерні ознаки предметів, що належать до зброї.

Кримінально-правове поняття зброї складається, на наш погляд, із сукупності певних ознак, що її характеризують: а) зброя – це предмет, що призначений (виготовлений) для ураження певної цілі (як правило, живої); б) можливість використання зазначених предметів у побутових чи господарських цілях не є головною ознакою використання чи застосування таких предметів.

Теорія кримінального права вказує на те, що предмет злочину слід відрізнити від об'єкта злочину. Кримінально-правове значення предмету злочину має прояв у таких аспектах: 1) включення предмета злочину в комплекс ознак конкретного злочину забезпечує повноту його конструювання, що сприяє успішному вирішенню задач кваліфікації; 2) предмет злочину може виступати критерієм розмежування суміжних злочинних діянь; 3) предмет посягання може бути також одним із критеріїв розмежування злочинного і незлочинного діяння; 4) ті чи інші ознаки предмету посягання може бути обтяжуючими чи пом'якшуючими обставинами злочину[2, с.104-105].

Предметом злочину є речі матеріального світу, діючи на які, особа посягає на блага, що належать суб'єктам суспільних відносин. Отже, розглядаючи проблему предмету злочину, варто зазначити, що різні види вогнепальної зброї і вибухові речовини та пристрої, а також бойові припаси можуть виступати як предметом, так і знаряддям вчинення злочину, оскільки предметом злочину є річ матеріального світу, з приводу якої або відносно якої вчиняється злочин. Предметом злочину є та річ (зброя), на яку впливає злочинець, а знаряддя – це ті предмети (вогнепальна зброя, боєприпаси, вибухові пристрої), за допомогою яких вчиняється суспільно небезпечне діяння (умисне вбивство, знищення чи пошкодження чужого майна тощо). Предмет є важливим елементом складу злочину, оскільки від вірного вирішення питання стосовно предмету злочину залежить встановлення законності при розгляді судами матеріалів кримінальних проваджень.

Визначення предметів злочинів, що передбачені в ряді статей КК України (ст.ст. 262, 263, 264) надається в постанові Пленуму Верховного Суду України № 3 від 26 квітня 2002 р. «Про судову практику в справах про

викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами».

Питання щодо приналежності предметів до предмета озброєння вирішується за допомогою проведення криміналістичної експертизи у експертних установах і за участю спеціалістів відповідного профілю. Оцінюючи предмет щодо визначення його як зброї, бойових припасів та вибухових речовин, слід мати на увазі, що основною характерною ознакою цих предметів є їх призначення для ураження живої цілі та знищення чи пошкодження оточуючого середовища. Вони можуть бути як саморобні, так і виготовлені промисловим способом[3, с.25].

Список використаних джерел:

1. Малков В.Д. Хищение огнестрельного оружия, боевых припасов и взрывчатых веществ / В. Д. Малков.– М. : НИИ РИО Академии МВД СССР, 1971. – С. 7.
2. Уголовное право Украины: Общая часть. Учебник / Отв. ред. Кондратьев Я.Ю. / Под ред. Клименко В.А., Мельника Н.. – К.: Атика, 2002. – С.104-105.
3. Литвин А.П. Предмет в составах преступлений против общей безопасности. (Вопросы квалификации органами внутренних дел) / А. П. Литвин. – К. : УАВД, 1992. – С. 25.

Якушкін В.А., здобувач
Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

СУСПІЛЬНА НЕБЕЗПЕЧНІСТЬ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ЗБРОЇ

За останній час має тенденцію зростання кількість злочинів проти громадської безпеки, проти життя та здоров'я особи, що скоюються за допомогою застосування різних видів зброї. Питання правової регламентації придбання, використання, зберігання різноманітних предметів озброєння, належна нормативна база з питань обігу зброї, відсутня. Правотворчий процес щодо прийняття закону «Про зброю» вже декілька років як призупинений. За останній рік, коли проводиться антитерористична операція, кількість одиниць вогнепальної зброї та боеприпасів, що потрапили в руки цивільних осіб, різко збільшився. І дана негативна ситуація має тенденцію до подальшого поширення незаконного обігу саме вогнепальної зброї та боеприпасів і вибухових речовин у мирному житті. Відповідно, що це не може сприяти зменшенню кількості злочинів, вчинюваних з використанням зброї.

Як уже вказувалося, кількість злочинів, вчинених проти громадської безпеки та пов'язаних з незаконним обігом зброї злочинів, а також злочинів,